

Trešdiena, 2021. gada 10. februāris

P9_TA(2021)0042

Patvēruma procedūru direktīvas 43.panta īstenošana**Eiropas Parlamenta 2021. gada 10. februāra rezolūcija attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai 43. panta piemērošanu (2020/2047(INI))**

(2021/C 465/05)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, ko Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja pieņēma 1948. gadā, un Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par bērna tiesībām,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju (ECTK),
- ņemot vērā 1951. gada Ženēvas konvenciju par bēgļu statusu un tās 1967. gada papildprotokolu, un jo īpaši tiesības uz neizraidīšanu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu ("Harta") un jo īpaši tās 1., 3., 4., 6., 7., 18., 19., 20. un 47. pantu,
- ņemot vērā "Globālo paktu par drošu, sakārtotu un likumīgu migrāciju", ko ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 2018. gada 19. decembrī,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 78. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai ⁽¹⁾ (Patvēruma procedūras direktīva — PPD),
- ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas (EST) un Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) attiecīgo judikatūru,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (Uzņemšanas nosacījumu direktīva) ⁽²⁾,
- ņemot vērā Parlamenta un Padomes 2018. gada 14. jūnija provizorisko vienošanos par Uzņemšanas nosacījumu direktīvas pārstrādāto redakciju,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) ⁽³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (Dublinas III regula) ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 16. aprīļa paziņojumu "Covid-19: norādījumi par attiecīgo ES noteikumu īstenošanu patvēruma un atgriešanas procedūru jomā un par pārmitināšanu" (C(2020)2516),

---

⁽¹⁾ OV L 180, 29.6.2013., 60. lpp.

⁽²⁾ OV L 180, 29.6.2013., 96. lpp.

⁽³⁾ OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 180, 29.6.2013., 31. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 10. februāris

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta (EPRS) 2020. gada novembra Eiropas īstenošanas novērtējumu par patvēruma procedūrām uz robežas⁽⁵⁾,
  - ņemot vērā Eiropas Patvēruma atbalsta biroja (EASO) 2020. gada septembra pētījumu “*Border Procedures for Asylum Applications in EU+ Countries*” (Patvēruma pieteikumu robežprocedūras ES+ valstīs) un ESAO 2019. gada septembra publikāciju “*Guidance on asylum procedure: operational standards and indicators*” (Norādījumi par patvēruma procedūru: darbības standarti un rādītāji),
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (FRA) 2020. gada pamattiesību ziņojumu,
  - ņemot vērā FRA 2019. gada 4. marta atzinumu Nr. 3/2019 “*Update of the 2016 Opinion of the European Union Agency for Fundamental Rights on fundamental rights in the ‘hotspots’ set up in Greece and Italy*” (Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras 2016. gada atzinuma par Grieķijā un Itālijā izveidoto “karsto punktu” pamattiesību situāciju atjauninājums),
  - ņemot vērā FRA 2020. gada 8. decembra paziņojumu “*Migration: Fundamental Rights Challenges at Land Borders*” (Migrācija: pamattiesību problēmas uz sauszemes robežām),
  - ņemot vērā Augstā cilvēktiesību komisāra biroja (OHCHR) ieteiktos principus un pamatnostādnes, kas ir jāievēro, uz starptautiskajām robežām piemērojot cilvēktiesības,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta, Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Komisijas 2016. gada Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu,
  - ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 30. maija rezolūciju par iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu interpretāciju un īstenošanu⁽⁶⁾,
  - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja 2018. gada 22. maija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā un atceļ Direktīvu 2013/32/ES,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu, kā arī Priekšsēdētāju konferences 2002. gada 12. decembra lēmuma par procedūru patstāvīgo ziņojumu sagatavošanas atļaujas piešķiršanai 1. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 3. pielikumu,
  - ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A9-0005/2021),
- A. tā kā šīs rezolūcijas mērķis ir sniegt likumdevējiem uz pierādījumiem balstītu informāciju par robežprocedūru pašreizējo piemērošanu, novērtējot, kā dalībvalstīs īsteno PPD 43. pantu un saistītās normas; tā kā šā ziņojuma mērķis nav nedz aizstāt Komisijas novēloto PPD ietekmes pilnīgo īstenošanas novērtējumu, nedz likumdošanas sarunas par jauno grozīto PPD priekšlikumu,
- B. tā kā sadalīti un salīdzināmi dati par PPD 43. panta īstenošanu bieži vien vākti netiek vai nav publiski pieejami; tā kā robežprocedūru finansiālās izmaksas pieejamas nav; tā kā brīvības atņemšanas dēļ personu tiesības var tikt pārkāptas, jo īpaši, ja robežas aizturēšanas telpas ir nepiemērotas vai ja procesuālie aizsardzības pasākumi netiek piemēroti vispār vai tiek piemēroti nepareizi;
- C. tā kā PPD nedz ir skaidri definētas robežprocedūras, nedz precizēti to mērķi; tā kā, pamatojoties uz PPD 43. panta 1. punktu, dalībvalstīs var izvēlēties izmantot robežprocedūras; tā kā 14 dalībvalstīs tiek īstenota robežprocedūra un trijās no tām, kuras ir apsektas EPRS Eiropas īstenošanas novērtējumā, minētās procedūras pamato ne tikai ar PPD, bet arī ar citiem iemesliem; tā kā dalībvalstīs var paredzēt iespējas uz robežas vai tranzīta zonā veikt pieņemamības un/vai izskatīšanas pēc būtības procedūras, precīzi definējot to nosacījumus; tā kā lielākā daļa dalībvalstu novērtē arī nepieciešamību uz robežas vai tranzīta zonās piemērot Dublīnas procedūru; tā kā robežprocedūras veido tikai nelielu procentuālo daļu no atbildīgo iestāžu kopējā lietu skaita, izņemot Grieķiju, kur vairāk nekā 50 % pieteikumu tiek izskatīti paātrinātā procedūrā, kas ir izveidota saskaņā ar ES un Turcijas paziņojumu;

⁽⁵⁾ W. van Ballegooij, K. Eisele, “*Asylum procedures at the border, European Implementation Assessment*” (Patvēruma procedūras uz robežas, Eiropas īstenošanas novērtējums), Eiropas Parlamenta Izpētes dienests, 2020. gads.

⁽⁶⁾ OV C 76, 9.3.2020., 86. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 10. februāris

- D. tā kā PPD 43. pantā precīzi noteikts nav, uz kurām robežām dalībvalstis var izmantot robežprocedūras; tā kā EPRS Eiropas īstenošanas novērtējumā ir secināts, ka termins “robežas” minētajā pantā būtu jāsaprot kā ES ārējās robežas; tā kā divas dalībvalstis robežprocedūras piemēro arī uz iekšējām robežām un aiztur pieteikuma iesniedzējus policijas telpās;
- E. tā kā dažas dalībvalstis, veicot robežprocedūras, patvēruma meklētājus aiztur bez valsts tiesību aktos minēta juridiska pamata; tā kā papildus pieteikumu iesniedzēju nepietiekamām aizsardzības tiesībām minētā pamata neesamība var novest pie tā, ka tiek noliegtas arī Parlamenta deputātu tiesības attiecīgajā valstī iebraukt;
- F. tā kā uz aizturēšanu robežprocedūrās attiecas tie paši noteikumi, ko piemēro pieteikuma iesniedzēju aizturēšanai dalībvalsts iekšzemē; tā kā Uzņemšanas nosacījumu direktīvā ir paredzēts, ka pieteikuma iesniedzējus var aizturēt tikai galējas nepieciešamības situācijā — pēc tam, kad ir pienācīgi apsvērti visi ar brīvības atņemšanu nesaistītie alternatīvie pasākumi, un ka aizturēšana ir jāīsteno, pamatojoties uz nepieciešamības un proporcionālības principiem; tā kā aizturēšanas rīkojumu izdod administratīvās iestādes, dalībvalstīm ir jānodrošina aizturēšanas likumības ātra juridiskā pārskatīšana, to veicot *ex officio* un/vai pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma; tā kā attiecībā uz nepilngadīgajiem dalībvalstīm saskaņā ar pašreizējo tiesisko regulējumu ir jādara viss iespējama, lai viņus no aizturēšanas vietas izlaistu un ievietotu nepilngadīgajiem piemērotās izmitināšanas vietās;
- G. tā kā, neraugoties uz pamattiesību iespējamo pārkāpumu ievērojamo pieaugumu uz ES ārējām robežām, dalībvalstīm nav pienākuma izveidot neatkarīgu uzraudzības struktūru, kas nodrošinātu pamattiesību aizsardzību uz ārējām robežām;
- H. tā kā, īstenojot robežprocedūras, trešo valstu valstspiederīgajiem vai bezvalstniekiem būtu jāsaņem precīza informācija un pienācīga palīdzība, tostarp būtu jānodrošina juridiskās palīdzības sniegšana un mutiskā tulkošana, jo īpaši par iespēju iesniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu;
- I. tā kā EPRS Eiropas īstenošanas novērtējumā ir konstatēts, ka PPD paredzētās procesuālās aizsardzības tiesības, jo īpaši tiesības uz informāciju, juridisko palīdzību un mutisko tulkojumu, novērtējumā apsekotās dalībvalstīs praksē nepiemēro vispār vai piemēro tikai zināmā mērā;
- J. tā kā EPRS Eiropas īstenošanas novērtējumā ir atklāti vairāki gadījumi, kad PPD ievērota nav; tā kā Komisija ir uzsākusi pārkāpuma procedūru tikai pret divām dalībvalstīm,

Vispārīgi apsvērumi

1. konstatē, ka Komisija, izstrādājot jauno Patvēruma un migrācijas paktu, ir apspriedusies ar ieinteresētajām personām, kā arī ir veikusi informācijas apmaiņu ar Parlamentu un dalībvalstīm; tomēr uzsver, ka, neraugoties uz savu juridisko ziņošanas pienākumu un prasībām, kas izriet no Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu, Komisija nekad nav iesniegusi ziņojumu par PPD īstenošanu un ka 2016. un 2020. gadā tā iesniedza priekšlikumus Patvēruma procedūru regulai, nekādu ietekmes novērtējumu neparedzot; sagaida, ka Komisija šo ziņojumu, kura iesniegšanas termiņš bija 2017. gadā, iesniegs;
2. atkārtoti apliecina, cik svarīga ir uz pierādījumiem balstīta pieeja, lai pārvaldītu saskaņotu politikas veidošanu;
3. konstatē, ka uzraudzības un statistikas dati ir būtiski, lai nodrošinātu atbilstību ES tiesību aktiem; aicina dalībvalstis vākt statistikas datus par: (i) robežprocedūrās izskatīto pieteikumu skaitu un attiecīgo pieteikuma iesniedzēju kategoriju; (ii) to iemeslu veidiem, uz kuriem attiecas robežprocedūra, un to biežumu; (iii) robežprocedūru īstenošanas rezultātiem gan sākotnējā izskatīšanā, gan pārskatīšanā un (iv) uz robežprocedūru nenovirzīto personu skaitu un kategorijām;

Tvērums

4. uzsver, ka robežprocedūras pašlaik ir uzskatāmas par izņēmumiem no tiesību aktos iekļautā noteikuma, ka patvēruma meklētājiem ir tiesības ieceļot dalībvalsts teritorijā; konstatē, ka daudzi starptautiskās aizsardzības pieteikumi tiek sagatavoti uz dalībvalsts robežas vai tās tranzīta zonā — pirms tiek pieņemts lēmums par pieteikuma iesniedzēja ieceļošanu; konstatē, ka šādos gadījumos dalībvalstis var paredzēt robežprocedūras tikai gadījumos, kas ir izsmēloši izklāstīti PPD 31. panta 8. punktā un 33. pantā, un saskaņā ar PPD II nodaļā minētajiem pamata principiem un aizsardzības pasākumiem; konstatē, ka PPD noteikto robežprocedūru transponēšana un piemērošana dažādās dalībvalstīs atšķiras, kā rezultātā Eiropas Savienībā trūkst vienotības; ņem vērā, ka lielākā daļa dalībvalstu robežprocedūras piemēro tikai nelielā skaitā gadījumu un ka vairākas dalībvalstis no robežprocedūru izmantošanas parasti atturas; tomēr uzsver, ka trīs no septiņām EPRS Eiropas īstenošanas novērtējumā apsekotajām dalībvalstīm robežprocedūras piemēro, tās pamatojot ar iemesliem, kas PPD 43. pantā paredzēti nav, un aicina tās no šādām procedūrām atturēties; aicina dalībvalstis atturēties arī no robežprocedūru piemērošanas uz iekšējām robežām;

Trešdiena, 2021. gada 10. februāris

5. konstatē, ka visas personas, kas lūdz starptautisko aizsardzību, ir ieinteresētas, lai viņu pieteikumi tiktu izskatīti pēc iespējas ātrāk un efektīvāk, lai visi pieteikumi tiktu izvērtēti individuāli un lai būtu piemērojamas un efektīvi īstenojamas pieteikuma iesniedzējiem Savienības tiesību aktos noteiktie procesuālie aizsardzības pasākumi un tiesības;

Juridiskā prezumpcija par ieceļošanas aizliegumu un aizturēšana

6. atgādina, ka robežprocedūras nozīmē patvēruma pieteikuma izskatīšanu uz robežas vai tranzīta zonā, pirms tiek pieņemts lēmums par ieceļošanu dalībvalsts teritorijā; atkārtoti norāda, ka ieceļošanas atteikums saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksu nedrīkst kaitēt īpašu normu piemērošanai attiecībā uz patvēruma tiesībām un starptautisko aizsardzību; norāda, ka tādēļ dalībvalstīm ir pienākums novērtēt, vai patvēruma meklētājam ir vajadzīga aizsardzība;

7. konstatē arī to, ka saskaņā ar PPD 9. panta 1. punktu pieteikuma iesniedzējiem ir jāļauj palikt dalībvalstu teritorijā, tostarp uz robežas vai tranzīta zonā, kur starptautiskās aizsardzības pieteikums ir iesniegts;

8. norāda, ka par juridisku prezumpciju ir uzskatāms apstāklis, ka pieteikuma iesniedzējs likumīgi dalībvalsts teritorijā ieceļojis nav, tomēr faktiski tās teritorijā uzturas; uzsver, ka šī juridiskā prezumpcija ietekmē tikai tiesības ieceļot un uzturēties, bet nenozīmē, ka uz pieteikuma iesniedzēju attiecīgās dalībvalsts jurisdikcija neattiecas;

9. uzsver, ka pieteikuma iesniedzēji, kuriem piemēro robežprocedūras, visticamāk, tiks aizturēti viņu patvēruma pieteikuma izskatīšanas laikā; turklāt norāda, ka visas dalībvalstis, kas ir apsektas EPRS veiktajā Eiropas īstenošanas novērtējumā, patvēruma meklētājus aiztur robežprocedūru ietvaros;

10. atgādina, ka dalībvalstis saskaņā ar Uzņemšanas nosacījumu regulu personu aizturēt tikai tāpēc, ka tā ir pieteikuma iesniedzējs, nedrīkst un ka pieteikuma iesniedzējus var aizturēt tikai precīzi definētos ārkārtas apstākļos; atgādina par savu kopīgo provizorisko vienošanos ar Padomi par Uzņemšanas nosacījumu regulas pārstrādāto redakciju, kurā ir noteikts, ka dalībvalstis pieteikuma iesniedzēju, pamatojoties uz viņa valstspiederību, aizturēt nedrīkst; uzsver, ka Uzņemšanas nosacījumu regulā ir noteikts, ka aizturēšanai arī turpmāk ir jābūt tikai galējās nepieciešamības līdzeklim, kas ilgtu tikai, cik vien iespējams, īsu laiku un tikai tik ilgi, kamēr pastāv Uzņemšanas nosacījumu regulas 8. panta 3. punktā minētie iemesli, un ka aizturētajām personām ir jānodrošina savas brīvības atņemšanu pārsūdzēt; atkārtoti norāda, ka tiesības uz brīvību, kas ir noteiktas Hartas 6. pantā un ECTK 5. pantā, attiecas arī uz ES robežām; pauž nožēlu par to, ka robežprocedūrās gandrīz nav izstrādātas un netiek piemērotas alternatīvas aizturēšanai, un mudina dalībvalstis veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka ir pieejami aizturēšanai alternatīvi risinājumi;

11. pauž bažas par to, ka dažas dalībvalstis patvēruma meklētājus robežprocedūrās aiztur bez attiecīgā šo valstu robežprocedūras reglamentējošajos tiesību aktos minētā aizturēšanas pamata, jo šādā situācijā var pietiekami aizsardzības pasākumi paredzēti var arī nebūt; uzsver — ja dalībvalstis izvēlas izmantot aizturēšanu, tām savos tiesību aktos būtu jāparedz tās juridiskais pamats;

12. atgādina, ka apvienotajās lietās C-924/19 PPU un C-925/19 PPU EST nosprieda, ka pat tad, ja pieteikuma iesniedzējs var atstāt tranzīta zonu un doties trešās valsts virzienā, šo situāciju var kvalificēt kā aizturēšanu;

13. pauž dziļas bažas par ziņojumiem attiecībā uz smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem un nožēlojamiem ieslodzījuma apstākļiem, kas pastāv tranzīta zonās vai robežteritoriju aizturēšanas centros; aicina dalībvalstis nodrošināt cieņpilnus uzņemšanas apstākļus robežkontroles punktos saskaņā ar Uzņemšanas nosacījumu regulā noteiktajiem standartiem; šajā sakarībā atgādina, ka pret aizturētajiem pieteikuma iesniedzējiem būtu jāizturas, pilnībā ievērojot viņu cilvēka cieņu;

14. dalībvalstīm, piemērojot PPD, vajadzētu vadīties pēc bērnu interesēm, kā tas ir paredzēts Hartā un Apvienoto Nāciju Organizācijas 1989. gada Konvencijā par bērna tiesībām; konstatē, ka ANO Bērnu tiesību komiteja ir stingri norādījusi, ka bērnus aizturēt imigrācijas dēļ nekad nedrīkst; atkārtoti pauž savu PPR sakarībā pausto nostāju, ka nepilngadīgos aizturēt robežprocedūru ietvaros nekad nevajadzētu un ka robežprocedūru var piemērot nepilngadīgajiem tikai tad, ja ir pieejami alternatīvi risinājumi, kas ar aizturēšanu saistīti nav; aicina dalībvalstis, kuras pašlaik nepilngadīgajiem piemēro robežprocedūru, ieviest aizturēšanai alternatīvus risinājumus, kas atbilstu bērna interesēm; aicina dalībvalstis piemērot robežprocedūras tikai tad, ja ir ieviestas minētās ar brīvības atņemšanu nesaistītas alternatīvas;

Trešdiena, 2021. gada 10. februāris

Ieceļošanas atteikums un uzraudzība

15. uzsver nesenos FRA konstatējumus, jo īpaši par to, ka pēdējos gados ir ievērojami palielinājusies to pamattiesību pārkāpumu gadījumu skaits, par kuriem tiek ziņots, ka tie esot notikuši uz ārējām robežām; konstatē, ka šajā skaitā ir arī daudzi gadījumi, kad personām tiek atteikta ieceļošana, viņu patvēruma pieteikumus neregistrējot, tostarp šādi gadījumi ir fiksēti robežprocedūru ietvaros; atkārtoti norāda, ka dalībvalstīm ir pienākums nepieļaut nelegālu robežšķērsošanu, un atgādina, ka šis pienākums neskar to personu tiesības, kuras lūdz starptautisko aizsardzību; piekrīt FRA, ka šo iespējamo starpgadījumu regularitāte un nopietnība rada nopietnas bažas par pamattiesību ievērošanu; atkārtoti norāda, ka automātiska ieceļošanas atteikšana, izraidīšana un kolektīva izsūtīšana ir aizliegtas saskaņā ar ES un starptautiskajām tiesībām; papildus tam uzsver, ka saskaņā ar PPD 8. pantu dalībvalstīm ir pienākums informēt personas par iespēju iesniegt patvēruma pieteikumu, ja tiek konstatētas aizsardzības vajadzības pazīmes, un ka personām, uz kurām attiecas ieceļošanas atteikums, ir jānodrošina piekļuve efektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas ir paredzēti ES tiesību aktos un ECTK; pauž nožēlu par visiem gadījumiem, kad dalībvalstis neievēro savas šajā jomā uzņemtās saistības, un aicina tās šīs saistības pilnībā ievērot; aicina Komisiju praksē nodrošināt, ka dalībvalstis šīs saistības pilda, tostarp, nopietnu pārkāpumu gadījumā apturot ES maksājumus;

16. uzskata, ka ir svarīgi izveidot neatkarīgu uzraudzības struktūru, un aicina dalībvalstis tai nodrošināt netraucētu piekļuvi robežstruktūrām, lai tā varētu netraucēti īstenot pamattiesību aizsardzību un sistemātiski ziņot par pārkāpumiem, kā tas ir teikts FRA norādījumos par robežkontroli, kas ir formulēti tās ziņojumā par pamattiesību situāciju uz valstu robežām; uzskata, ka minētajai neatkarīgajai uzraudzības struktūrai būtu arī jāpārbauda lēmumu pieņemšanas procesa kvalitāte un tā rezultāti, kā arī aizturēšanas apstākļi un procesuālo aizsardzības pasākumu īstenošana; uzskata, ka minētajā uzraudzības struktūrā būtu jāpiedalās neatkarīgām un kompetentām valsts cilvēktiesību iestādēm un NVO, ES aģentūrām, piemēram, FRA, kā arī starptautiskām organizācijām, piemēram, UNHCR;

Nepavadīti nepilngadīgie un neaizsargāti pieteikuma iesniedzēji, attiecībā uz kuriem robežprocedūrā ir jāīsteno īpaši procesuālie aizsardzības pasākumi

17. konstatē, ka PPD 24. pantā ir noteikts, ka dalībvalstis saprātīgā laikposmā pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas izvērtē, vai pieteikuma iesniedzējam patiešām ir vajadzīgi īpaši procesuālie aizsardzības pasākumi, un ka tās piemērot robežprocedūru nedrīkst, ja minētie aizsardzības pasākumi tās ietvaros veikti netiek;

18. uzsver, ka, kaut arī dalībvalstis ir izveidojušas mehānismus, ar kuriem tās identificē pieteikuma iesniedzējus, kuriem vajadzīgi īpaši procesuālie aizsardzības pasākumi, tie bieži vien šādu vajadzību konstatēšanā efektīvi nav un pat tad, kad vajadzības tiek konstatētas, ar tiem bieži vien novērtē tikai redzamās vajadzības; konstatē, ka joprojām ir grūti efektīvi un ātri identificēt pieteikuma iesniedzējus, attiecībā uz kuriem ir nepieciešami īpaši procesuālie aizsardzības pasākumi; uzsver, ka neaizsargātajām personām ir tiesības uz vajadzības pēc īpašajiem procesuālajiem aizsardzības pasākumiem novērtēšanu un, ja attiecībā uz šīm personām tiek piemērotas robežprocedūras, — arī tiesības saņemt pienācīgu atbalstu, kas ir noteikts ES tiesību aktos; aicina dalībvalstis nodrošināt, lai visi pieteikuma iesniedzēji, kam ir vajadzīgi īpaši procesuālie aizsardzības pasākumi, tiktu praksē identificēti un viņiem tiktu nodrošinātas iespējas šos īpašos aizsardzības pasākumus un atbalstu izmantot, kā tas ir noteikts Uzņemšanas nosacījumu regulā; uzsver, ka gadījumos, kad robežprocedūras ietvaros pienācīgu atbalstu sniegt nevar vai kad atbildīgā iestāde uzskata, ka pieteikuma iesniedzējam ir vajadzīgi īpaši procesuālie aizsardzības pasākumi, sevišķi ņemot vērā personas, kas ir cietušas no spīdzināšanas, izvarošanas vai citiem nopietniem psiholoģiskas, fiziskas, seksuālas vardarbības vai dzimumnosacītas vardarbības veidiem, atbildīgā iestāde šīs procedūras piemērot nedrīkst vai tām to piemērošana ir jāpārtrauc;

19. atgādina, ka PPD 25. panta 6. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts ļoti ierobežots tādu apstākļu kopums, kuros dalībvalstis var izskatīt robežprocedūras ietvaros iesniegto nepavadītu nepilngadīgo pieteikumus; vērs uzmanību uz to, ka apsekotajās dalībvalstīs trūkst atbilstošu vecuma noteikšanas metožu; aicina dalībvalstis nodrošināt atbilstību bērna interesēm, kā arī aizsargāt bērnus, tostarp no cilvēku tirdzniecības cietušos bērnus; uzsver, ka PPD dalībvalstīm ir paredzēta iespēja nepavadītiem nepilngadīgiem robežprocedūru nepiemērot un attiecīgi izskatīt viņu pieteikumus saskaņā ar parasto patvēruma procedūru; aicina dalībvalstis nepavadītiem nepilngadīgiem robežprocedūras nepiemērot;

Procesuālie aizsardzības pasākumi

20. konstatē, ka robežprocedūras ir paātrinātas procedūras, un atgādina, ka saskaņā ar PPD 43. pantu pieteikuma iesniedzējiem robežprocedūrās ir tādas pašas tiesības un garantijas, kādas bauda pieteikuma iesniedzēji, kas izmanto parastās procedūras;

21. uzsver, ka attiecībā uz visām apsekotajām dalībvalstīm ir saņemta informācija par būtiskām problēmām izmantot juridisko palīdzību un par tās zemo kvalitāti; uzsver, ka juridiskā palīdzība ir būtiska no patvēruma procedūras taisnīguma nodrošināšanas viedokļa; iesaka sniegt bezmaksas juridisko palīdzību jau pirmajā pieteikuma izskatīšanas reizē, tiklīdz patvēruma pieteikums ir reģistrēts; aicina dalībvalstis papildus tam efektīvu piekļuvi juridiskajai palīdzībai un gādāt par pietiekami liela skaita kvalificētu juridisko konsultantu pieejamību;

Trešdiena, 2021. gada 10. februāris

22. konstatē, ka PPD dalībvalstīm ir paredzēta iespēja atļaut NVO piedalīties robežprocedūrā, lai pieteikumu iesniedzējiem sniegtu palīdzību; pauž nožēlu par to, ka daudzas dalībvalstis savos tiesību aktos specializētajām nevalstiskajām organizācijām šādu dalību neparedz robežprocedūrās robežkontroles dienestos, robežšķērsošanas vietās un tranzīta zonās, kurām var būt svarīga loma pieteikuma iesniedzēja juridisko un procesuālo tiesību ievērošanā un pirmās izskatošās iestādes pieņemto lēmumu kvalitātes uzlabošanā;

23. uzsver, ka robežprocedūrām ir raksturīgi īsi procesuāli termiņi un aizturēšana; uzskata, ka ir nepieciešami efektīvi procesuāli termiņi, lai personu aizturēšanas gadījumā līdz minimumam samazinātu pagaidu pārvietošanās brīvības atņemšanu; atgādina, ka dalībvalstis var ieviest īsākus, taču saprātīgus termiņus, nekaitējot pienācīgai un pilnīgai izskatīšanai un pieteikuma iesniedzēja iespējām praksē izmantot PPD paredzētās pamata garantijas un principus; norāda, ka robežprocedūru lēmuma pieņemšanas termiņš dalībvalstīs ir atšķirīgs — no divām dienām līdz 28 dienām, bet pārsūdzības iesniegšanas termiņš — no divām dienām līdz septiņām dienām; norāda, ka īsi termiņi var izrādīties sarežģīti no rūpīgas intervijas vai pārsūdzības sagatavošanas viedokļa un līdz ar to arī no procedūras korektas piemērošanas viedokļa, izņemot, ja praksē tiek īstenoti PPD nostiprinātie procesuālie aizsardzības pasākumi;

24. atgādina dalībvalstu pienākumus nodrošināt pieteikuma iesniedzējiem piekļuvi palīdzībai, pārstāvībai un procesuālajai informācijai, kā tas ir noteikts PPD; uzsver, ka pieteikuma iesniedzējiem ir jābūt savlaicīgai piekļuvei atbilstīgai un saprotamai informācijai par robežprocedūrām un viņu tiesībām un pienākumiem; norāda, ka mutiskā tulkošana būtu jānodrošina personīgi un visos robežprocedūras posmos; atgādina, ka personisko interviju veikšana izriet no dalībvalstu pienākuma dot pieteikuma iesniedzējiem reālu iespēju izklāstīt savu pieteikumu pamatojumu un galvenos pārbaudes procedūrā nepieciešamos apstākļus, un ka tās ir jāveic pienācīgi apmācītiem darbiniekiem; uzsver, ka pieteikuma iesniedzējiem būtu jānodrošina pietiekami daudz laika, lai intervijai sagatavotos; ar bažām konstatē, ka EPRS Eiropas īstenošanas novērtējumā apsekotās dalībvalstis savus PPD noteiktos pienākumus attiecībā uz procesuālo aizsardzības pasākumiem robežprocedūrās nepilda, un uzsver, ka pieteikuma iesniedzēju grūtības izmantot procesuālos aizsardzības pasākumus var nopietni ietekmēt viņu tiesības, kas ir garantētas Hartā; aicina dalībvalstis pilnībā īstenot un piemērot PPD nostiprinātos aizsardzības pasākumus;

25. atzīst, ka PPD dalībvalstu pārziņā atstāj jautājumu par to, vai pārsūdzībām ir automātiski apturoša iedarbība; tomēr atgādina, ka EST ir atzinusi, ka pārsūdzībai pret atgriešanas lēmumu, kura izpilde var pakļaut attiecīgo trešās valsts valstspiederīgo nopietnam izraidīšanas riskam, ir jābūt apturošai iedarbībai;

Robežprocedūras un lielais iecelotāju skaits

26. konstatē, ka saskaņā ar PPD 43. panta 3. punktu gadījumā, ja ierodas liels skaits trešo valstu valstspiederīgo vai bezvalstnieku, kas, atrazdamies uz robežas vai tranzīta zonā, iesniedz starptautiskās aizsardzības pieteikumus, minētās procedūras var piemērot arī tad, ja šie trešo valstu valstspiederīgie vai bezvalstnieki tiek izmitināti, un tik ilgi, kamēr viņi tiek izmitināti — parasti vietās, kas atrodas robežas vai tranzīta zonas tuvumā;

27. atgādina, ka PPD II nodaļā paredzētie aizsardzības pasākumi ir spēkā arī liela skaita ieradušos personu gadījumā; uzskata, ka šajā ziņā ir būtiski nodrošināt pietiekami daudz personāla un resursu; ar bažām konstatē, ka šādos gadījumos robežprocedūru pareiza piemērošana var būt sarežģīta, var radīt pamattiesību pārkāpumu risku un radīt bažas par efektivitāti;

28. piekrīt FRA, ANO Augstā komisāra bēgļu jautājumos un ANO īpašā referenta migrantu cilvēktiesību jautājumos paustajām bažām par procesuālo aizsardzības pasākumu īstenošanu un pamattiesību ievērošanu Grieķijas salās izmantotajās paātrinātajās robežprocedūrās; pauž nožēlu par nopietnajiem pamattiesību trūkumiem, kurus FRA ir konstatējusi šajos Eiropas karstajos punktos;

29. secina, ka ES aģentūras var atbalstīt dalībvalstis, ja robežšķērsošanas vietās ir novērojams liela skaita patvēruma meklētāju pieplūdums, lai nodrošinātu ātru un korektu procedūru visiem pieteikuma iesniedzējiem; jo īpaši konstatē, ka EASO dažādos patvēruma procedūras posmos var sniegt operatīvu atbalstu un ka Frontex var palīdzēt veikt skrīningu, identifikāciju un pirkstu nospiedumu paraugu ņemšanu; konstatē, ka līdz šim EASO ir sniedzis palīdzību tikai Grieķijā saistībā ar tā dēvēto salām domāto paātrināto robežprocedūru; turklāt norāda, ka ir panākti uzlabojumi, taču joprojām pastāv nopietni trūkumi, piemēram, robežprocedūru vidējais ilgums ir vairāki mēneši; cer, ka plānotā ES Patvēruma aģentūra šos trūkumus palīdzēs novērst;

Trešdiena, 2021. gada 10. februāris

Robežprocedūru piemērošana

30. atgādina, ka robežprocedūru piemērošanu joprojām pārzina dalībvalstis; atkārtoti norāda — ja dalībvalstis piemēro robežprocedūras, tām būtu jāparedz nosacījumi, ar kuriem tās starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem nodrošina taisnīgu un atbilstīgu procedūru, kā arī ātri pieejamu precīzu informāciju par tās iznākumu; konstatē, ka jo īpaši sarežģītākās lietās var tikt apdraudēta procesuālo aizsardzības tiesību, piemēram, tiesību uz juridisko palīdzību, efektivitāte; uzsver, ka efektīvas procedūras un procesuālie aizsardzības pasākumi ir jāīsteno līdztekus; uzsver, ka gadījumos, kad lēmumu četru nedēļu laikā pieņemt nevar, pieteikums ir jāizskata saskaņā ar citām PPD normām; aicina dalībvalstis tiesību aktos un praksē pilnībā īstenot PPD paredzētos procesuālos aizsardzības pasākumus;

31. aicina dalībvalstis pastāvīgi apmainīties ar paraugpraksi par pašreizējo robežprocedūru pareizu piemērošanu, kā arī dalīties tajā ar Komisiju;

32. aicina dalībvalstis kritiski izvērtēt, vai to pašreizējās operatīvās spējas ir pietiekamas, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi robežprocedūrās; aicina dalībvalstis vajadzības gadījumā uzlabot operatīvo sadarbību un palīdzību;

33. aicina Komisiju efektīvi uzraudzīt PPD 43. panta un saistīto normu īstenošanu un rīkoties neatbilstības tām gadījumā, tostarp, vajadzības gadījumā sākot pārkāpuma procedūru;

o

o o

34. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.
